

« بنام خدا »

آموزش الکترونیک چیست ؟

برگرفته از اینترنت

<http://www.worldwidelearn.com/elearning/elearning-types.htm>

دفتر آموزش

مترجم : طاهره اکبری

زمستان ۱۳۸۳

اطلاعاتی را که در اینجا ملاحظه می‌فرمایید شما را در موارد زیر یاری خواهد کرد:

- ← جستجو و تحقیق درباره آموزش و یادگیری ارتباط مستقیم (Online)
- ← تصمیم‌گیری برای انتخاب دوره تحصیلی مورد نظر
- ← اغنای کنجکاوی در مورد آموزش الکترونیکی

آموزش الکترونیکی چیست ؟

✓ آموزش الکترونیکی واژه چند وجهی است که چنین تعریف می‌شود: آموزش و یادگیری به کمک رایانه، معمولاً با اتصال به شبکه جهانی، فراهم‌آوردن فرصت یادگیری بدون محدودیت زمانی و مکانی (فراگستر). به عبارتی آموزش و یادگیری الکترونیک شباهتی به سایر روشهای آموزشی ندارد اما همگان معتقدند که این روش آموزش

دارای همان ارزش و کیفیت حتی بیش از تجربه کلاس‌های درسی است.

✓ آموزش و یادگیری الکترونیکی به دلیل ویژگی‌های برجسته، تجربه‌ای است که به درک، دریافت و کسب مهارت‌ها و دانش‌های جدید بر خلاف شیوه‌های جاری، منجر می‌شود.

از آنجاییکه طرح آموزش الکترونیکی طی سالیان متمادی دوباره نویسی شده، بدون عیب و نقص است. اصول تدریس در آن پیاده و برای فراگیران مفید می‌باشد. در حال حاضر دانشکده‌ها، دانشگاه‌ها، مراکز تجاری و سازمان‌های جهانی گواهی آموزش الکترونیکی دارای اعتبار برای رشته‌های مرتبط شغلی و برنامه‌های آموزش مستمر را به دانشجویان خود اعطا می‌کنند.

عبارات مترادف با آموزش الکترونیک عبارت است از :

◀ یادگیری از طریق ارتباط مستقیم الکترونیکی (online)

◀ آموزش از راه دور

◀ یادگیری از راه دور

◀ آموزش بر پایه فن‌آوری

◀ آموزش بر پایه وب

◀ یادگیری بر پایه رایانه (معمولا برای این منظور از لوح‌های فشرده استفاده می‌کنند)

آموزش الکترونیکی عبارت عریض و طویلی برای توصیف آموزش و یادگیری به کمک رایانه است. برای درک بهتر آن به واژه‌نامه و عبارات فنی مراجعه نمایید.

طبقه‌بندی آموزش الکترونیکی

آموزش الکترونیکی به شیوه‌های متنوع و اغلب ترکیبی از روش‌های زیر می‌باشد:

- ◀ صرفاً از طریق ابزار الکترونیکی بدون شرکت در جلسات و نشست‌های چهره به چهره
- ◀ آموزش و یادگیری همزمان
- ◀ آموزش و یادگیری در هر زمان
- ◀ هدایت گروهی توسط آموزشیار
- ◀ خودآموزی
- ◀ خودآموزی سرفصل‌های تخصصی
- ◀ از طریق پایگاه و شبکه‌های جهانی (اینترنت)
- ◀ کامپیوترمحور (لوح فشرده)
- ◀ فیلم و نوارهای صوتی

روش اجرا و ارائه

آموزش الکترونیکی از طریق شبکه و پایگاه‌های گسترده جهانی یا از طریق لوح فشرده (سی دی) انجام می‌گیرد، در برخی مواقع (آموزش از راه دور) از طریق رسانه‌های گروهی سنتی در اختیار فرد قرار می‌گیرد. در اینجا شیوه‌های مرسوم در آموزش الکترونیکی را معرفی می‌کنیم:

متون الکترونیکی	متون چاپی
کتابهای کمک درسی	
فرایند چاپ الکترونیکی (Ezine)	

مجموعه فیلم‌های ویدئویی تلویزیونی	نوار ویدئویی
نوارهای ویدئویی	
فیلم‌های آموزشی ماهواره‌ای	
خطوط مراسلاتی	

سلسه برنامه‌های رادیویی	نوارهای
-------------------------	---------

صوتی	نوارهای رادیویی
------	-----------------

مرور و امتحان	ارتباط مستقیم الکترونیکی (on line)
	تعاملی (پرسش و پاسخ)
	نوشتاری (مقاله نویسی)

ارتباطات	هرزمانی	پست الکترونیکی
		اتصال به گروه کاربران روی خط
		مشارکت در بحث گروهی، تبادل نظرات
همزمانی	هرزمانی	شرکت در همایش‌های سراسری
		گفتگو
		کنفرانس تصویری
		کنفرانس از راه دور

شیوه‌های یادگیری

- مختصر آگاهی از شیوه‌های یادگیری می‌تواند شما را برای تصمیم‌گیری در مورد انتخاب شیوه یادگیری الکترونیکی، اصلاً این شیوه متناسب با خواسته شما است یا نه، یاری نماید.

◀ چگونگی تعامل و شیوه‌های ارائه مطالب در کلاس‌های ارتباط مستقیم با کلاس‌های سنتی تفاوت فاحشی دارد،

◀ آشنایی و آگاهی از چگونگی مراحل یادگیری از بهترین مراحل برای تصمیم‌گیری است.

- این آگاهی و شفافیت نه تنها موجب ارتقاء عادات یادگیری شما خواهد بود بلکه در هر مقطع از یادگیری، بدون در نظر گرفتن اینکه در کدام دسته از فراگیران قرار می‌گیرد، طعم موفقیت را خواهید چشید.

- آموزش سمعی، بصری و عملی از جمله برجسته‌ترین شیوه‌های آموزش و یادگیری است.

معمولاً تکرار شیوه‌های زیر به مرور افراد را از یادگیری دل‌زده می‌کند:

- خواندن (بصری)
- گوش کردن (شنیداری دیدن)
- مشاهده (بصری)
- صحبت کردن (شنیداری)
- عملی (لمس‌کردن و بساوایی)

سه مورد اول در این فهرست شامل شیوه یادگیری منفعل، دو مورد آخر یادگیری به شیوه فعالانه است.

تا چه حد به انجام کارهای عملی در یادگیری تمایل دارید و ترجیح می‌دهید در آن مشارکت داشته باشید؟

معمولاً افراد در طول یادگیری ترکیبی از شیوه‌های مورد اشاره را بکار می‌بندند. البته محیط هم به عنوان یکی از عوامل در یادگیری نقش بسیار نامحسوسی دارد.

روش فراگیری فعال

محیط آموزشی مناسب را فراهم می‌کند (فراگیران در روش ارتباط مستقیم یا سنتی، هر فعالیت عملی را - کارهای عملی، حقیقی، را بهتر به خاطر می‌سپارند) در روش آموزش الکترونیک چنین شرایطی فراهم می‌گردد. همچنین در این روش ترکیبی از کارهای عملی به همراه ایراد سخنرانی و گفتگو در ارتباط با فعالیت‌های عملی را خواهیم داشت. از سویی دیگر نرخ به خاطر سپاری در این روش درمقایسه با سخنرانی صرف، بالا می‌رود. مشارکت در این سطح را می‌توانیم به عنوان شیوه آموزش و یادگیری فعال بنامیم.

روش فراگیری غیر فعال

روش یادگیری غیر فعال - خواندن و دیدن - قبل از رسیدن به شیوه یادگیری فعالانه برای به خاطر سپاری انجام می‌گیرد. پس از آن سخنرانی و گفتگو، که ترکیبی از گوش کردن و مشاهده است. سپس گوش دادن، بعد مشاهده و در پایان خواندن روند به خاطر سپاری در این روش است.

چه ارتباطی بین شیوه‌های یادگیری مورد اشاره و فراگیری در ارتباط مستقیم (Online) وجود دارد؟

- در کلاس‌های ارتباط مستقیم (Online)، یادگیری به صورت غیر فعالانه با خواندن متون، گوش کردن به قطعات شنیداری، دیدن بخش‌های ترسیمی را خواهیم داشت، حال آنکه یادگیری فعالانه یعنی «تعامل کلامی» در این روش جای خود را به نوشتن، فرستادن ای میل و گفتگو کردن (chat) داده است.
 - اغلب فراگیران در روش آموزشی ارتباط مستقیم، در امر یادگیری مستقل و خودگردان هستند و معمولاً در زمینه‌های خودخواسته و برای برآوردن نیازهایی از قبیل اطلاعات و دانش در زمینه کاری که به آنها محول شده است، حتی سرگرمی یا نیازهای درون خانواده به این روش رو می‌آورند. اما آنچه در این بحث حائز اهمیت می‌باشد، فراگیران ارتباط مستقیم (online) معتقد هستند که: میزان یادگیری در این شیوه بیش از روش سنتی یعنی کلاس‌های درس می‌باشد، بعلاوه مباحث را به راحتی به خاطر می‌سپارند.
 - همانطور که اشاره نمودیم، شیوه یادگیری هر فردی متفاوت است و مسلماً هر کاری را که از مبدا به شیوه خاصی آغاز نمایید آن را به بهترین نحو انجام خواهید داد.
 - با انتخاب دوره‌های آموزشی منطبق با شیوه یادگیری خود می‌توانید فراگیری را در ارتباط مستقیم به حداکثر برسانید سپس با اطمینان درباره آن صحبت کرده و آنچه را که فراگرفته اید بکاربندید.
- بنا بر اظهارات شبکه ایلونویز، دانشجویان روش آموزش ارتباط مستقیم می‌توانند از شایستگی‌ها و برجستگی‌های این شیوه دفاع نمایند.
- اگر شما حقیقتاً توان بالقوه آن را در کیفیت آموزشی برابر با شیوه‌های آموزش سنتی دریافتید، اگر آنرا بهتر از شیوه‌های سنتی چهره به چهره نیابید، اما عاداتی را که لازمه موفقیت است در خود تقویت خواهید نمود.

ویژگی‌های آموزش و یادگیری الکترونیک

«آموزش خوب آموزش خوب است، مهم نیست که چطور انجام می‌گیرد»
ضرب‌المثل‌های قدیمی هنوز مصداق دارد، آموزش و یادگیری الکترونیکی جنبه‌های جدید را در تحصیل فراهم کرده است. برخی از ویژگیهای بی‌نظیر آموزش و یادگیری الکترونیک به شرح زیر می‌باشد:

ویژگی‌ها

- یادگیری به شیوه خودتنظیمی، و این فرصت را برای فراگیر فراهم می‌کند که بر اساس ضرورت، کشش خود، سرعت آنرا کم و زیاد نماید.
- یادگیری خود هدایتگراست، به فراگیر این اجازه را می‌دهد که محتوا و ابزار را بر اساس علائق، نیازها، سطح مهارت خود انتخاب نماید.
- فراهم آوردن شیوه‌های چندگانه آموزش و یادگیری، این ویژگی سبب میشود فراگیران مختلفی را پوشش داده و برای فراگیران خاصی موثر واقع شود.
- رفع موانع جغرافیایی، بدین ترتیب فرصت‌های آموزشی فراگستری را فراهم می‌نماید
- دسترسی ۲۴ ساعته، از اینرو برنامه زمانبندی را برای فراگیر سهل‌تر می‌کند و فرصتی فراهم می‌شود تا تعداد بیشتری از افراد در این کلاس‌ها شرکت کنند.
- به محض فراهم بودن ابزار، یادگیری در هر مقطع امکان‌پذیر است.
- صرفه‌جویی زمان و هزینه بدین ترتیب فراگیر وقت کمتری را صرف مسافرت، هزینه‌های جانبی (پارکینگ، سوخت تعمیر و نگهداری خودرو شخصی) می‌کند حتی در برخی شرایط سبب کاهش، حتی محوشدن این موانع می‌شود. کاهش تمامی هزینه‌های دانشجویی، هزینه‌های دانشجویی (شهریه، هزینه اقامت، غذا، نگهداری از فرزندان) چند برابر کاهش می‌یابد.

- کاهش هزینه‌های سازمانی، درکل هزینه‌های سازمان‌ها و مراکز نیازمند آموزش و برگزارکنندگان را کاهش می‌دهد.
- تعامل و همکاری بین دانشجویان را تقویت می‌کند.
- تعامل و تماس استاد و دانشجو را تقویت می‌نماید.
- مهارت‌های کاربردی استفاده از کامپیوتر و اینترنت را ارتقاء می‌بخشد.
- اصول آموزشی را که صدها سال بنا نهاده شده را به منصفه ظهور می‌رساند.
- در حال حاضر این شیوه آموزشی توجه دانشگاه‌های برجسته دنیا را به خود معطوف کرده به طوری که مقاطع و درجات سیستم یادگیری فراگستر، گواهی و دوره‌های انفرادی را در دوره‌های خود در نظر گرفته‌اند.

مزایای آموزش و یادگیری الکترونیکی

شیوه یادگیری فراگستر مزایای بسیار برجسته‌ای برای دانشجویان بهره‌مند از این شیوه دارد که در اینجا به تعدادی از آنها اشاره می‌کنیم:

- آسودگی و عدم محدودیت مکانی
- انتخاب دوره‌های آموزشی مطابق برنامه زمانبندی دانشجو
- بی معانمودن حضور فیزیکی دانشجو در شیوه آموزش و یادگیری
ارتبط مستقیم
- تنظیم سرعت یادگیری مطابق و منطبق با سرعت یادگیری فرد (نه خیلی آهسته و نه خیلی سریع)
- عدم محدودیت زمانی، دوره‌های آموزشی ۲۴ ساعته در اختیار شما است.
- عدم محدودیت مکانی، آموزش در منزل، محل کار حتی در جاده انجام می‌گیرد.

- استفاده بدون واسطه مباحث آموزشی یا ذخیره آنها برای استفاده در زمان مناسب.

هزینه و حق انتخاب

- در میان تعداد بی شماری از دوره‌های آموزشی حق انتخاب با شما و بر اساس نیاز شما خواهد بود.
- برنامه‌های آموزشی بر اساس درجه بندی و مقاطع علمی، کار عملی و گواهی دوره دسته بندی شده است.

○ آموزش‌های پیوسته

○ دوره‌های آموزشی انفرادی

○ دوره‌های با قسمت‌های متنوع منطبق با بودجه شما

- امکان بازگشت به مقاطع تحصیلی مقدماتی، متوسطه، کسب مهارت جدید، حرفه آموزشی جدید، حتی برای سرگرمی برای شما فراهم است، از هنر گرفته تا جانورشناسی

قابلیت انعطاف پذیری

- از آنجاییکه آموزش و یادگیری الکترونیکی دانشجو محور است حق انتخاب بر اساس اولویت بندی و نیاز فردی استوار است.
- امکان انتخاب دوره‌ها با راهنمایی اساتید یعنی اساتید محور یا دانشجو محور را دارید.
- می‌توانید از مباحثی که قبلاً فرا گرفته‌اید عبور کرده و بر مباحثی متمرکز شوید که مایل هستید.
- امکان انتخاب ابزاری را دارید که با شیوه یادگیری شما منطبق است.
- زمان برای به حافظه سپاری بهتر را دارید.
- یادگیری و آموزش فراگستر شما را به سمت موضوع مورد علاقه سوق می‌دهد.

مطالعات حاکی از آن است که به دلیل ویژگی و شیوه‌های ارائه مطالب، تنوع در دسترسی به شیوه‌های مختلف، به خاطر سپاری مباحث بهتر از شیوه آموزشی سنتی است.

- همکاری وسیع‌تر، ابزار فن‌آوری سبب گستردگی بیشتر و سهل‌تر در بین دانش‌آموزان شده است. از آنجاییکه اغلب پروژه‌ها نیاز به همکاری فراگیران دارد، (از آنجاییکه همکاریها چهره در چهره نیست خیلی راحت‌تر هم خواهد بود) محیط شیوه یادگیری و آموزش فراگستر برای فراهم تر بودن فرصت‌های جهانی
- در شیوه آموزش و یادگیری فراگستر مراکز و جوامع آموزشی و یادگیری جهانی در زیر انگشتان شما است.
- بهره‌مندی از فن‌آوری این امکان را برای طراحان آموزشی فراهم آورده است تا فراگیران به کمک ابزار به منابع دسترسی پیدا کنند. شیوه‌هایی که هرگز در سیستم آموزش سنتی امکان پذیر نبود.

چگونگی انتخاب دوره های آموزشی در شیوه فراگستر

دوره‌های آموزشی فراگستر متنوع است، شاید این مقطع یعنی گزینه بهترین، مناسب‌ترین برای شما- متناسب با نیازهای آموزشی و شیوه یادگیری شما- یکی از دشوارترین مراحل باشد.

اما در اینجا سعی داریم با طرح چند سؤال ساده نه تنها شما را درگزینه دوره‌های مناسب یاری نماییم. بلکه با به خاطر داشتن این سؤال‌ها قصد داریم سرعت شما را در جستجو از اینترنت و مقایسه دوره‌ها سرعت بخشیم.

شیوه یادگیری شما تا چه حد با دوره معرفی شده همخوانی دارد؟

با بهره‌مندی از جدول اطلاعاتی در مورد دوره‌های آموزش الکترونیکی می‌توانید دوره‌های منطبق با شیوه یادگیری خود را شناسائی و انتخاب نمایید. به خاطر داشته باشید هر یک از ما به شیوه متفاوتی فرا می‌گیریم. اغلب

دوره‌های آموزشی به منظور جذب مخاطب بیشتر، آمیخته ای از شیوه های آموزشی را ارائه می‌نمایند. در صورتی که الویتی مورد نظر شما است یا متقاضی آموزش خاصی هستید قبل از انتخاب حتما مشورت کنید.